

249.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 16 marca 1923 r.

w przedmiocie personalnej wymiany osób między Polską a Rosją i Ukrainą.

Art. 1. Rada Ministrów władna jest ustalić listę, obejmującą najwyżej trzysta czterdzieści (340) osób, przebywających w Polsce, które będą wydane Rosji i Ukrainie przy równoczesnym wydaniu przez rządy Rosji i Ukrainy osób, przebywających w Rosji (łącznie z Białorusią) i Ukrainie, których listę i liczbę ustali Rada Ministrów.

Art. 2. Rada Ministrów określi warunki powyższej wymiany i wyda zarządzenia, zmierzające do jej wykonania. W szczególności może także postanowić, że postępowanie sądowe, administracyjne, dyscyplinarne lub inne pozasądowe wszczęte przeciw osobom, przeznaczonym do wymiany, jakoteż wykonanie kar względem tych osób ma być przez właściwe władze (sądy) zawieszona.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom: Spraw Zagranicznych, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

S. Wojciechowski

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych: *W. Sikorski*

Minister Spraw Zagranicznych: *w. z. W. Sikorski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

250.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 24 marca 1923 r.

w przedmiocie przepisów tymczasowych o języku urzędowym w sądownictwie i notariacie w województwach: poznańskim i pomorskiem.

Art. 1. Językiem urzędowym w sądownictwie i notariacie jest język polski.

Przepisy o języku urzędowym w sądownictwie i notariacie, obowiązujące w województwach: poznańskim i pomorskiem przed dniem 1 stycznia 1920 r. pozostają w mocy z tą zmianą, że w miejsce języka niemieckiego wchodzi język polski.

Art. 2. W stosunku do osób, których językiem ojczystym jest język niemiecki, z wyjątkiem adwokatów i innych osób, występujących w charak-

terze urzędowym, ma zastosowanie przepis artykułu 1 ze zmianami, zawartymi w następujących artykułach.

Art. 3. Każdemu, którego językiem ojczystym jest język niemiecki, wolno będzie zwracać się w tym języku do sądu i urzędników sądowych tak ustnie, jak i na piśmie.

Oświadczenie się za językiem niemieckim, jako ojczystym, jest dla sądu i urzędników sądowych wiążące.

Jednakże do podań o wpisy do księgi wieczystej i do rejestrów, utrzymywanych przy sądach, tudzież do zezwoleń na wpisy do księgi wieczystej, składanych w języku niemieckim, winien być dołączony przekład na język polski, sporządzony przez zaprzysiężonego tłumacza.

Art. 4. Jeżeli przy rozprawie występuje osoba, nierozumiejąca języka polskiego, jako strona bez asystencji adwokata, przewodniczący przedstawia jej w języku niemieckim istotną treść rozprawy. Sąd może także przywołać tłumacza.

Art. 5. Do zastosowania § 179 niemieckiej ustawy o czynnościach dobrej woli oraz §§ 2244 i 2245 niemieckiego kodeksu cywilnego w brzmieniu zmienionem art. 1 niniejszej ustawy, wystarcza oświadczenie stron interesowanych, względnie spadkodawcy, że ich językiem ojczystym jest język niemiecki i że pragną w tym języku złożyć swoje oświadczenie.

Przepis § 179 niemieckiej ustawy o czynnościach dobrej woli w rozumieniu ust. 1 niniejszego artykułu ma odpowiednie zastosowanie przy czynnościach, wymienionych w artykułach 53 i 84 pruskiej ustawy o czynnościach dobrej woli i przy umowach dziedziczenia.

Art. 6. Wszelkie dodatki do firm w języku niemieckim, których używanie łącznie z firmą ustawy przepisują, winny być zastąpione odpowiednimi dodatkami polskimi („Spółka Akcyjna”, „Spółka Akcyjno-Komandytowa”, „Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, „Spółdzielnia zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością, z ograniczoną odpowiedzialnością, z nieograniczonym obowiązkiem dopłaty”).

Zmiany, przewidziane w ustępie 1, winny być zgłoszone do rejestru handlowego pod rygorem kar porządkowych z § 14 Kodeksu Handlowego i § 160 niemieckiej ustawy o spółdzielniach. Firmy, które uczyniły zadość przepisowi art. 15 rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej o języku urzędowym w sądownictwie i notariacie w b. dzielnicy pruskiej z dnia 15 grudnia 1919 r. (Tygodnik urzędowy № 183 str. 412), wolne są od tego obowiązku.

Firmy handlowe o brzmieniu niemieckim mogą być zmienione na firmy o brzmieniu polskim.

Wniosków w myśl ustępu 2 nie uważa się za zmianę statutu, ani też za zmianę firmy, a wniosków w myśl ustępu 3 nie uważa się za zmianę firmy.

Art. 7. Ustawa niniejsza obowiązuje na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego i wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1923 r.

Ustawa traci moc obowiązującą z dniem 1 kwietnia 1925 r., a w razie jeżeli ogólna ustawa o organizacji sądownictwa wcześniej wejdzie w życie — z dniem wejścia w życie tejże ustawy.

Art. 8. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Sikorski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

251.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 24 marca 1923 r.

o kredycie Skarbu Państwa w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej.

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do zaciągnięcia na pokrycie niedoboru budżetowego dalszej pożyczki w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej do wysokości 1.800.000.000.000 marek polskich, łącznie z kwotą 370.000.000.000 mkp., ustaloną w art. 1 ustawy z dn. 25 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1922 roku № 84, poz. 748).

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Sikorski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

252.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 24 marca 1923 r.

o dalszej emisji biletów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Art. 1. Upoważnia się Polską Krajową Kasę Pożyczkową do doprowadzenia stanu emisji jej biletów, prócz biletów, emitowanych na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 26 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. № 31, poz. 179) do kwoty marek polskich 1.400.000.000.000 łącznie z sumą 350.000.000.000 mkp., ustaloną w art. 1 ustawy z dnia 25 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. № 84, poz. 749).

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

S. Wojciechowski

Prezes Rady Ministrów: *W. Sikorski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

253.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 24 marca 1923 r.

o pierwszym dodatkowym przewidywanym budżetowym za czas od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1923 r.

Art. 1. Ustalona w art. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1923 r. o przewidywanym budżetowym za czas od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 22 poz. 138) granicę, do której może nastąpić w razie dalszego wzrostu drożyzny przekroczenie kredytów, przyznanych w art. 1 powołanej ustawy, podwyższa się: dla kredytów rzeczowych o dalsze 60%⁰, dla kredytów osobowych o dalsze 25%⁰ tych kredytów.

Kredyty, ustalone w równowartości walut obcych, mogą być zrenianiane odpowiednio do kursu tych walut, przyczem suma kredytów, ustalona w walucie obcej, nie może być przekroczona.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do otwarcia w przewidywanym budżetowym za czas od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1923 r. na wydatki, związane z zajęciem pasa neutralnego między Polską a Litwą łowieńską, następujących nowych kredytów:

w części 7 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dz. 1 „Zarząd Centralny”	1.500.000.000 mk.
w części 11 Ministerstwo Kolei Żelaznych z. 4 „Odbudowa zniszczonej przez wojnę linii i budowli kolejowych.	2.500.000.000 mk.
w części 14 Ministerstwo Poczt i Telegrafów dz. 2 „Urzędy lokalne”	600.000.000 mk.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do otwarcia w przewidywanym budżetowym za czas od dn. 1 stycznia do dnia 31 marca 1923 r. w części 5 „Ministerstwo Spraw Zagranicznych” kredytu dodatkowego w kwocie 1.700.000.000 mk. na uzupełnienie funduszu dyspozycyjnego Ministra Spraw Zagranicznych, w części 7 „Ministerstwo Spraw Wewnętrznych” kredytu dodatkowego w kwocie 630.000.000 mk. na uzupełnienie funduszu dyspozycyjnego Ministra Spraw Wewnętrznych, w części 8 „Ministerstwo Skarbu” kredytu dodatkowego w kwocie 43.036.000.000 mk. na emerytury i zaopatrzenia.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.